

ĐÁP ÁN CHUYÊN ĐỀ
RÚT GỌN BIỂU THỨC VÀ CÁC DẠNG BÀI TẬP LIÊN QUAN

Bài 1. Cho hai biểu thức: $A = \frac{\sqrt{x}+1}{\sqrt{x}-1}$ và $B = \frac{\sqrt{x}-1}{\sqrt{x}+1} - \frac{3\sqrt{x}+1}{x-1}$ với $x \geq 0; x \neq 1$.

- 1) Tính giá trị của biểu thức A tại $x = 121$;
- 2) Cho $M = A + B$. Rút gọn biểu thức M;
- 3) Tìm giá trị của x để $M = \sqrt{x} - 1$.

Hướng dẫn giải

1) Với $x = 121$ (TMĐK) ta có $A = \frac{\sqrt{x}+1}{\sqrt{x}-1} = \frac{\sqrt{121}+1}{\sqrt{121}-1} = \frac{6}{5}$.

2) Với $x \geq 0; x \neq 1$ ta có:

$$\begin{aligned} M &= \frac{\sqrt{x}+1}{\sqrt{x}-1} + \frac{\sqrt{x}-1}{\sqrt{x}+1} - \frac{3\sqrt{x}+1}{x-1} \\ &= \frac{(\sqrt{x}+1)^2}{(\sqrt{x}-1)(\sqrt{x}+1)} + \frac{(\sqrt{x}-1)^2}{(\sqrt{x}+1)(\sqrt{x}-1)} - \frac{3\sqrt{x}+1}{(\sqrt{x}-1)(\sqrt{x}+1)} \\ &= \frac{x+2\sqrt{x}+1+x-2\sqrt{x}+1-3\sqrt{x}-1}{(\sqrt{x}-1)(\sqrt{x}+1)} \\ &= \frac{2x-3\sqrt{x}+1}{(\sqrt{x}-1)(\sqrt{x}+1)} = \frac{(\sqrt{x}-1)(2\sqrt{x}-1)}{(\sqrt{x}-1)(\sqrt{x}+1)} = \frac{2\sqrt{x}-1}{\sqrt{x}+1} \end{aligned}$$

3) Để $M = \sqrt{x} - 1$ thì $\frac{2\sqrt{x}-1}{\sqrt{x}+1} = \sqrt{x} - 1$

Ta có $\sqrt{x} + 1 > 0$ với mọi x nên

$$2\sqrt{x} - 1 = (\sqrt{x} - 1)(\sqrt{x} + 1)$$

$$x - 2\sqrt{x} = 0$$

$$\sqrt{x}(\sqrt{x} - 2) = 0$$

$$\begin{cases} x = 0 \\ x = 4 \end{cases} \text{ (tmdk)}$$

Vậy với $x \in \{0; 4\}$ thì $M = \sqrt{x} - 1$.

Bài 2. Cho hai biểu thức: $A = \frac{x-9}{x-3\sqrt{x}}$ và $B = \frac{x+3}{x-9} - \frac{1}{3-\sqrt{x}} + \frac{2}{\sqrt{x}+3}$ với $x > 0; x \neq 9$.

1) Tính giá trị của A khi $x = 16$;

2) Chứng minh rằng $B = \frac{\sqrt{x}}{\sqrt{x}-3}$;

3) Đặt $P = A.B$. Tìm các giá trị nguyên của x để $P < 1$.

Hướng dẫn giải

1) Với $x = 16$ (TMĐK) ta có $A = \frac{x-9}{x-3\sqrt{x}} = \frac{16-9}{16-3\sqrt{16}} = \frac{7}{4}$.

2) Với $x > 0; x \neq 9$ ta có:

$$\begin{aligned} B &= \frac{x+3}{x-9} - \frac{1}{3-\sqrt{x}} + \frac{2}{\sqrt{x}+3} \\ &= \frac{x+3}{x-9} + \frac{1}{\sqrt{x}-3} + \frac{2}{\sqrt{x}+3} \\ &= \frac{x+3}{x-9} + \frac{\sqrt{x}+3}{(\sqrt{x}-3)(\sqrt{x}+3)} + \frac{2(\sqrt{x}-3)}{(\sqrt{x}+3)(\sqrt{x}-3)} \\ &= \frac{x+3+\sqrt{x}+3+2\sqrt{x}-6}{(\sqrt{x}-3)(\sqrt{x}+3)} \\ &= \frac{x+3\sqrt{x}}{(\sqrt{x}-3)(\sqrt{x}+3)} = \frac{\sqrt{x}}{\sqrt{x}-3} \end{aligned}$$

$$3) \text{ Ta có } P = A.B = \frac{x-9}{x-3\sqrt{x}} \cdot \frac{\sqrt{x}}{\sqrt{x}-3} = \frac{(\sqrt{x}-3)(\sqrt{x}+3) \cdot \sqrt{x}}{\sqrt{x}(\sqrt{x}-3)(\sqrt{x}-3)} = \frac{\sqrt{x}+3}{\sqrt{x}-3}$$

Để $P < 1$ thì $\frac{\sqrt{x}+3}{\sqrt{x}-3} < 1$ hay

$$\frac{\sqrt{x}+3}{\sqrt{x}-3} - 1 < 0$$

$$\frac{6}{\sqrt{x}-3} < 0$$

Do $6 > 0$ nên để $\frac{6}{\sqrt{x}-3} < 0$ thì $\sqrt{x}-3 < 0$ hay $x < 9$

Kết hợp với điều kiện đề bài ta được $0 < x < 9$

Vậy $0 < x < 9$ thì $P < 1$.

Bài 3. Cho biểu thức $A = \frac{\sqrt{x}}{\sqrt{x}-2}$ và $B = \frac{2\sqrt{x}}{\sqrt{x}-3} - \frac{x+9\sqrt{x}}{x-9}$ với $x > 0; x \neq 4; x \neq 9$.

- 1) Tính giá trị của biểu thức A khi $x = 100$;
- 2) Rút gọn biểu thức B;
- 3) Tìm giá trị nguyên của x để biểu thức $M = A : B$ có giá trị nguyên.

Hướng dẫn giải

1) Với $x = 100$ (TMĐK) ta được $A = \frac{\sqrt{x}}{\sqrt{x}-2} = \frac{\sqrt{100}}{\sqrt{100}-2} = \frac{5}{4}$.

2) Với $x > 0; x \neq 4; x \neq 9$ ta có:

$$\begin{aligned} B &= \frac{2\sqrt{x}}{\sqrt{x}-3} - \frac{x+9\sqrt{x}}{x-9} \\ &= \frac{2\sqrt{x}(\sqrt{x}+3) - x - 9\sqrt{x}}{(\sqrt{x}-3)(\sqrt{x}+3)} = \frac{x-3\sqrt{x}}{(\sqrt{x}-3)(\sqrt{x}+3)} = \frac{\sqrt{x}}{\sqrt{x}+3} \end{aligned}$$

$$3) \text{ Ta có: } M = A : B = \frac{\sqrt{x}}{\sqrt{x}-2} : \frac{\sqrt{x}}{\sqrt{x}+3} = \frac{\sqrt{x}+3}{\sqrt{x}-2} = 1 + \frac{5}{\sqrt{x}-2}$$

TH1: $x \in \mathbb{Z}$, x không là số chính phương $\Rightarrow \sqrt{x} \in I \Rightarrow M \in I$ (Không thỏa mãn đề bài)

TH2: $x \in \mathbb{Z}$, x là số chính phương $\Rightarrow \sqrt{x} \in \mathbb{Z}$

Để M nguyên thì $\sqrt{x}-2 \in U(5)$ hay $\sqrt{x}-2 \in \{-5; -1; 1; 5\}$

$\sqrt{x}-2$	-5	-1	1	5
x	VN	1	9 (loại)	49

Kết hợp với điều kiện đề bài được $x \in \{1; 49\}$ thì M có giá trị nguyên.

Bài 4. Cho hai biểu thức $A = 1 - \frac{1}{\sqrt{x}}$ và $B = \frac{\sqrt{x}}{\sqrt{x}+3} - \frac{1}{\sqrt{x}-1} + \frac{3}{(\sqrt{x}-1)(\sqrt{x}+3)}$ với

$x > 0$, $x \neq 1$.

- 1) Tính giá trị của A khi $x = 4$;
- 2) Rút gọn biểu thức $P = B \cdot A$;
- 3) Tìm các giá trị của x để P nhận giá trị nguyên.

Hướng dẫn giải

1) Với $x = 4$ (TMĐK) ta có $A = 1 - \frac{1}{\sqrt{x}} = 1 - \frac{1}{\sqrt{4}} = \frac{1}{2}$

2) Với $x > 0$; $x \neq 1$ ta có:

$$\begin{aligned} P &= \left[\frac{\sqrt{x}}{\sqrt{x}+3} - \frac{1}{\sqrt{x}-1} + \frac{3}{(\sqrt{x}-1)(\sqrt{x}+3)} \right] \cdot \left(1 - \frac{1}{\sqrt{x}} \right) \\ &= \left[\frac{\sqrt{x}(\sqrt{x}-1) - (\sqrt{x}+3) + 3}{(\sqrt{x}-1)(\sqrt{x}+3)} \right] \cdot \left(\frac{\sqrt{x}-1}{\sqrt{x}} \right) \\ &= \left[\frac{x - 2\sqrt{x}}{(\sqrt{x}-1)(\sqrt{x}+3)} \right] \cdot \left(\frac{\sqrt{x}-1}{\sqrt{x}} \right) = \frac{\sqrt{x}-2}{\sqrt{x}+3} \end{aligned}$$

3) Ta có $P = \frac{\sqrt{x}-2}{\sqrt{x}+3} = 1 - \frac{5}{\sqrt{x}+3} < 1$ với mọi $x > 0$.

Với $x > 0$ ta có $\sqrt{x}+3 > 3$

Do đó $\frac{5}{\sqrt{x}+3} < \frac{5}{3}$ suy ra $P > 1 - \frac{5}{3}$ hay $P > -\frac{2}{3}$.

Để P nguyên mà $-\frac{2}{3} < P < 1$ nên $P = 0$.

Khi đó

$$\frac{\sqrt{x}-2}{\sqrt{x}+3} = 0$$

$$\sqrt{x}-2 = 0 \quad (\sqrt{x}+3 > 0)$$

$$x = 4 \text{ (tm)}$$

Vậy với $x = 4$ thì P nhận giá trị nguyên.

Bài 5. Cho hai biểu thức $N = \frac{24}{\sqrt{x}+6}$ và $M = \frac{\sqrt{x}}{\sqrt{x}+6} + \frac{1}{\sqrt{x}-6} + \frac{17\sqrt{x}+30}{x-36}$ với

$x \geq 0, x \neq 36$.

- 1) Tính giá trị của biểu thức N khi $x = 9$;
- 2) Rút gọn biểu thức M;
- 3) Tìm số nguyên x để biểu thức $L = N.M$ có giá trị nguyên lớn nhất.

Hướng dẫn giải

1) Với $x = 9$ (TMĐK) ta có $N = \frac{24}{\sqrt{x}+6} = \frac{24}{\sqrt{9}+6} = \frac{8}{3}$.

2) Với $x \geq 0; x \neq 36$ ta có:

$$\begin{aligned}
 M &= \frac{\sqrt{x}}{\sqrt{x}+6} + \frac{1}{\sqrt{x}-6} + \frac{17\sqrt{x}+30}{x-36} \\
 &= \frac{\sqrt{x}(\sqrt{x}-6) + (\sqrt{x}+6) + 17\sqrt{x}+30}{(\sqrt{x}+6)(\sqrt{x}-6)} \\
 &= \frac{x-6\sqrt{x}+\sqrt{x}+6+17\sqrt{x}+30}{(\sqrt{x}+6)(\sqrt{x}-6)} = \frac{x+12\sqrt{x}+36}{(\sqrt{x}-6)(\sqrt{x}+6)} = \frac{(\sqrt{x}+6)^2}{(\sqrt{x}-6)(\sqrt{x}+6)} = \frac{\sqrt{x}+6}{\sqrt{x}-6}
 \end{aligned}$$

$$3) \text{ Ta có } L = N.M = \frac{24}{\sqrt{x}+6} \cdot \frac{\sqrt{x}+6}{\sqrt{x}-6} = \frac{24}{\sqrt{x}-6}$$

Ta có $\sqrt{x}-6 \geq -6$ với mọi x nên để L đạt giá trị nguyên thì $\sqrt{x}-6 \in U(24)$ hay $\sqrt{x}-6 \in \{-6; -4; -3; -2; -1; 1; 2; 3; 4; 6; 8; 12; 24\}$

$\sqrt{x}-6$	-6	-4	-3	-2	-1	1	2	3	4	6	8	12	24
x	0	4	9	16	25	49	64	81	100	144	196	324	900
L	-4	-6	-8	-12	-24	24	12	8	6	4	3	2	1

Từ bảng trên, với $x=49$ thì $L=24$ là giá trị nguyên lớn nhất.

Vậy $x=49$ thì L đạt giá trị nguyên lớn nhất.

Bài 6. Cho hai biểu thức $A = \frac{3\sqrt{x}-9}{x-4}$ và $B = \frac{x+1}{(\sqrt{x}+2)(\sqrt{x}-3)} + \frac{\sqrt{x}+3}{\sqrt{x}+2} - \frac{\sqrt{x}-2}{\sqrt{x}-3}$

$$(x \geq 0; x \neq 4; x \neq 9)$$

1) Tính giá trị của biểu thức A khi $x=1$;

2) Chứng minh $B = \frac{\sqrt{x}-2}{\sqrt{x}-3}$;

3) Tìm giá trị lớn nhất của biểu thức $P = A.B$.

Hướng dẫn giải

1) Với $x=1$ (TMĐK) ta được $A = \frac{3\sqrt{x}-9}{x-4} = \frac{3\sqrt{1}-9}{1-4} = 2$

2) Với $x \geq 0; x \neq 4; x \neq 9$ ta có:

$$\begin{aligned}
 B &= \frac{x+1}{(\sqrt{x}+2)(\sqrt{x}-3)} + \frac{\sqrt{x}+3}{\sqrt{x}+2} - \frac{\sqrt{x}-2}{\sqrt{x}-3} \\
 &= \frac{x+1+(\sqrt{x}+3)(\sqrt{x}-3)-(\sqrt{x}-2)(\sqrt{x}+2)}{(\sqrt{x}+2)(\sqrt{x}-3)} \\
 &= \frac{x+1+x-9-x+4}{(\sqrt{x}+2)(\sqrt{x}-3)} = \frac{x-4}{(\sqrt{x}+2)(\sqrt{x}-3)} = \frac{(\sqrt{x}-2)(\sqrt{x}+2)}{(\sqrt{x}+2)(\sqrt{x}-3)} = \frac{\sqrt{x}-2}{\sqrt{x}-3}
 \end{aligned}$$

$$3) \text{ Ta có } P = A.B = \frac{3\sqrt{x}-9}{x-4} \cdot \frac{\sqrt{x}-2}{\sqrt{x}+3} = \frac{3(\sqrt{x}-3)(\sqrt{x}-2)}{(\sqrt{x}-2)(\sqrt{x}+2)(\sqrt{x}+3)} = \frac{3}{\sqrt{x}+2}$$

Để P đạt giá trị lớn nhất thì $\sqrt{x}+2$ nhỏ nhất.

Ta có $\sqrt{x}+2 \geq 2$ với mọi $x \geq 0$

$$\text{Do đó } P \leq \frac{3}{2}$$

Dấu "=" xảy ra khi $\sqrt{x}+2=2$ hay $x=0$.

Vậy GTNN của P là $\frac{3}{2}$ khi $x=0$.

Bài 7. Cho biểu thức $P = \frac{x+3}{\sqrt{x}-2}$ và $Q = \frac{\sqrt{x}-1}{\sqrt{x}+2} + \frac{5\sqrt{x}-2}{x-4}$ với $x > 0; x \neq 4$

- 1) Tính giá trị của P khi $x=9$;
- 2) Rút gọn Q;
- 3) Tìm giá trị của x để $\frac{P}{Q}$ đạt giá trị nhỏ nhất.

Hướng dẫn giải

$$1) \text{ Với } x=9 \text{ (TMĐK) ta được } P = \frac{x+3}{\sqrt{x}-2} = \frac{9+3}{\sqrt{9}-2} = 12$$

2) Với $x > 0; x \neq 4$ ta có:

$$\begin{aligned}
 Q &= \frac{\sqrt{x}-1}{\sqrt{x}+2} + \frac{5\sqrt{x}-2}{x-4} \\
 &= \frac{(\sqrt{x}-1)(\sqrt{x}-2) + 5\sqrt{x}-2}{(\sqrt{x}-2)(\sqrt{x}+2)} \\
 &= \frac{x-3\sqrt{x}+2+5\sqrt{x}-2}{(\sqrt{x}-2)(\sqrt{x}+2)} = \frac{x+2\sqrt{x}}{(\sqrt{x}-2)(\sqrt{x}+2)} = \frac{\sqrt{x}}{\sqrt{x}-2}
 \end{aligned}$$

$$3) \text{ Ta có } \frac{P}{Q} = \left(\frac{x+3}{\sqrt{x}-2} \right) : \left(\frac{\sqrt{x}}{\sqrt{x}-2} \right) = \frac{x+3}{\sqrt{x}} = \sqrt{x} + \frac{3}{\sqrt{x}}$$

Chúng minh BĐT Cauchy cho hai số thực x, y không âm $x + y \geq 2\sqrt{xy}$.

Ta có:

$$\begin{aligned}
 x + y &\geq 2\sqrt{xy} \\
 (\sqrt{x})^2 + (\sqrt{y})^2 - 2\sqrt{xy} &\geq 0 \\
 (\sqrt{x} - \sqrt{y})^2 &\geq 0
 \end{aligned}$$

Ta thấy $(\sqrt{x} - \sqrt{y})^2 \geq 0$ với mọi $x, y > 0$ nên bất đẳng thức được chứng minh.

Dấu "=" xảy ra khi $x = y$.

Áp dụng chứng minh trên cho hai số không âm $\sqrt{x}$ và $\frac{3}{\sqrt{x}}$ ta có:

$$\frac{P}{Q} = \sqrt{x} + \frac{3}{\sqrt{x}} \geq 2\sqrt{\sqrt{x} \cdot \frac{3}{\sqrt{x}}} = 2\sqrt{3}$$

Dấu "=" xảy ra khi $\sqrt{x} = \frac{3}{\sqrt{x}}$ hay $x = 3$ (tmđk)

Vậy giá trị nhỏ nhất của $\frac{P}{Q}$ là $2\sqrt{3}$ khi $x = 3$.

Bài 8. Cho hai biểu thức $A = \frac{x-9}{\sqrt{x}}$ và $B = \frac{2}{\sqrt{x}-3} + \frac{\sqrt{x}+4}{9-x}$.

- 1) Tính giá trị của biểu thức A khi $x = 4$;
- 2) Chứng minh rằng: $B = \frac{\sqrt{x}+2}{x-9}$;
- 3) Xét biểu thức $P = AB$. So sánh P^2 với P.

Hướng dẫn giải

1) ĐKXD: $x > 0; x \neq 9$.

Với $x = 4$ (TMĐK) ta được $A = \frac{x-9}{\sqrt{x}} = \frac{4-9}{\sqrt{4}} = -\frac{5}{2}$

2) Với $x > 0; x \neq 9$ ta có:

$$\begin{aligned} B &= \frac{2}{\sqrt{x}-3} + \frac{\sqrt{x}+4}{9-x} \\ &= \frac{2}{\sqrt{x}-3} - \frac{\sqrt{x}+4}{x-9} \\ &= \frac{2(\sqrt{x}+3) - \sqrt{x} - 4}{(\sqrt{x}-3)(\sqrt{x}+3)} \\ &= \frac{\sqrt{x}+2}{(\sqrt{x}-3)(\sqrt{x}+3)} = \frac{\sqrt{x}+2}{x-9} \end{aligned}$$

3) Ta có $P = \frac{\sqrt{x}+2}{\sqrt{x}} > 0$ với mọi $x > 0$.

Cách 1:

Và $\sqrt{x}+2 > \sqrt{x}$ với mọi x do đó $P = \frac{\sqrt{x}+2}{\sqrt{x}} > 1$

Do đó $P-1 > 0$ mà $P > 0$ nên $P(P-1) > 0$ hay $P^2 > P$.

Cách 2: Xét $P^2 - P = \left(\frac{\sqrt{x}+2}{\sqrt{x}}\right)^2 - \frac{\sqrt{x}+2}{\sqrt{x}} = \frac{(\sqrt{x}+2)^2 - \sqrt{x}(\sqrt{x}+2)}{x} = \frac{(\sqrt{x}+2) \cdot 2}{x}$

Do $x > 0$ nên $\sqrt{x} + 2 > 0$ do đó $\frac{2(\sqrt{x}+2)}{x} > 0$ hay $P^2 - P > 0$.

Vậy $P^2 > P$.

Bài 9. Cho hai biểu thức: $A = \frac{\sqrt{x}-1}{\sqrt{x}}$; $B = \frac{2\sqrt{x}}{\sqrt{x}+3} + \frac{4}{\sqrt{x}-3} + \frac{x-4\sqrt{x}+15}{9-x}$ với

$x > 0; x \neq 9$.

1) Tính giá trị của biểu thức A khi $x = 25$;

2) Chứng minh $B = \frac{\sqrt{x}-1}{\sqrt{x}-3}$;

3) Cho $P = A : B$. Tìm giá trị nguyên lớn nhất của x để $|P| + P = 0$.

Hướng dẫn giải

1) Với $x = 25$ (TMĐK) ta được $A = \frac{\sqrt{x}-1}{\sqrt{x}} = \frac{\sqrt{25}-1}{\sqrt{25}} = \frac{4}{5}$

2) Với $x > 0; x \neq 9$ ta có:

$$\begin{aligned} B &= \frac{2\sqrt{x}}{\sqrt{x}+3} + \frac{4}{\sqrt{x}-3} + \frac{x-4\sqrt{x}+15}{9-x} \\ &= \frac{2\sqrt{x}(\sqrt{x}-3) + 4(\sqrt{x}+3) - (x-4\sqrt{x}+15)}{(\sqrt{x}-3)(\sqrt{x}+3)} \\ &= \frac{2x - 6\sqrt{x} + 4\sqrt{x} + 12 - x + 4\sqrt{x} - 15}{(\sqrt{x}-3)(\sqrt{x}+3)} \\ &= \frac{x + 2\sqrt{x} - 3}{(\sqrt{x}-3)(\sqrt{x}+3)} = \frac{(\sqrt{x}-1)(\sqrt{x}+3)}{(\sqrt{x}-3)(\sqrt{x}+3)} = \frac{\sqrt{x}-1}{\sqrt{x}-3} \end{aligned}$$

$$3) P = A : B = \frac{\sqrt{x}-1}{\sqrt{x}} : \frac{\sqrt{x}-1}{\sqrt{x}-3} = \frac{\sqrt{x}-3}{\sqrt{x}}$$

Ta có: $|P| + P = 0$ hay $|P| = -P$ do đó $P \leq 0$

Bài toán trở thành tìm x nguyên để $\frac{\sqrt{x}-3}{\sqrt{x}} \leq 0$

Với $x > 0$ ta có $\sqrt{x} > 0$ nên để $\frac{\sqrt{x}-3}{\sqrt{x}} \leq 0$ thì $\sqrt{x}-3 \leq 0$ hay $x \leq 9$.

Kết hợp với điều kiện đề bài ta tìm được $x \in \{1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8\}$

Vậy $x = 8$ là giá trị nguyên lớn nhất của x để $|P| + P = 0$.

Bài 10. Cho hai biểu thức $A = \frac{\sqrt{x}+2}{\sqrt{x}-2}$ và $B = \frac{5}{\sqrt{x}-2} + \frac{3\sqrt{x}+14}{4-x}$ với $x \geq 0; x \neq 4$.

- 1) Tính giá trị của biểu thức A khi $x = 16$;
- 2) Rút gọn biểu thức B;
- 3) Xét biểu thức $P = A.B$. Tìm tất cả giá trị của x sao cho $\sqrt{2P+3} = P$.

Hướng dẫn giải

1) Với $x = 16$ (TMĐK) ta được $A = \frac{\sqrt{x}+2}{\sqrt{x}-2} = \frac{\sqrt{16}+2}{\sqrt{16}-2} = 3$.

2) Với $x \geq 0; x \neq 4$ ta có:

$$\begin{aligned} B &= \frac{5}{\sqrt{x}-2} + \frac{3\sqrt{x}+14}{4-x} \\ &= \frac{5(\sqrt{x}+2) - (3\sqrt{x}+14)}{(\sqrt{x}-2)(\sqrt{x}+2)} \\ &= \frac{2\sqrt{x}-4}{(\sqrt{x}-2)(\sqrt{x}+2)} = \frac{2}{\sqrt{x}+2} \end{aligned}$$

$$3) P = A.B = \frac{\sqrt{x}+2}{\sqrt{x}-2} \cdot \frac{2}{\sqrt{x}+2} = \frac{2}{\sqrt{x}-2}$$

Ta có $\sqrt{2P+3} = P$ (ĐK: $P \geq 0$)

TH1: Với $P = 0 \Rightarrow \frac{2}{\sqrt{x}-2} = 0$ (Vô Lý) nên $P \neq 0$

TH2: Với $P > 0$ thì $\frac{2}{\sqrt{x}-2} > 0$ hay $\sqrt{x}-2 > 0$ suy ra $x > 4$

Suy ra : $\sqrt{2P+3} = P$

$$2P+3 = P^2$$

$$P^2 - 2P - 3 = 0$$

$$\begin{cases} P = -1 \text{ (L)} \\ P = 3 \end{cases}$$

Với $P = 3$ thì $x = \frac{64}{9}$ (tmdk)

Vậy $x = \frac{64}{9}$ thì $\sqrt{2P+3} = P$.

Bài 11. Cho hai biểu thức $A = \frac{1}{2+\sqrt{x}}$ và $B = \frac{\sqrt{x}-2}{\sqrt{x}} + \frac{1}{\sqrt{x}+2} - \frac{\sqrt{x}-4}{x+2\sqrt{x}}$ với $x > 0$.

- 1) Tính giá trị của biểu thức A khi $x = 9$;
- 2) Rút gọn B. Tìm các số thực x thỏa mãn $|2B - 1| = 1 - 2B$;
- 3) Tìm x để biểu thức $\frac{1}{A.B}$ đạt giá trị nhỏ nhất.

Hướng dẫn giải

1) Với $x = 9$ (TMĐK) ta được $A = \frac{1}{2+\sqrt{x}} = \frac{1}{2+\sqrt{9}} = \frac{1}{5}$.

2) Với $x > 0$ ta có:

$$\begin{aligned}
 B &= \frac{\sqrt{x}-2}{\sqrt{x}} + \frac{1}{\sqrt{x}+2} - \frac{\sqrt{x}-4}{x+2\sqrt{x}} \\
 &= \frac{(\sqrt{x}-2)(\sqrt{x}+2) + \sqrt{x} - \sqrt{x} + 4}{\sqrt{x}(\sqrt{x}+2)} \\
 &= \frac{x}{\sqrt{x}(\sqrt{x}+2)} = \frac{\sqrt{x}}{\sqrt{x}+2}
 \end{aligned}$$

Ta có

$$\begin{aligned}
 |2B-1| &= 1-2B \\
 |2B-1| &= -(2B-1)
 \end{aligned}$$

Do đó $2B-1 \leq 0$ hay $B \leq \frac{1}{2}$

Bài toán trở thành tìm x để $B \leq \frac{1}{2}$

Do đó

$$\begin{aligned}
 \frac{\sqrt{x}}{\sqrt{x}+2} &\leq \frac{1}{2} \\
 \frac{\sqrt{x}}{\sqrt{x}+2} - \frac{1}{2} &\leq 0 \\
 \frac{2\sqrt{x} - (\sqrt{x}+2)}{2(\sqrt{x}+2)} &\leq 0 \\
 \frac{\sqrt{x}-2}{2(\sqrt{x}+2)} &\leq 0
 \end{aligned}$$

Suy ra $\sqrt{x}-2 \leq 0$ hay $x \leq 4$.

Kết hợp với điều kiện đề bài ta được $0 < x \leq 4$ thì $|2B-1| = 1-2B$.

3) Chứng minh BĐT Cauchy cho hai số thực x, y không âm $x+y \geq 2\sqrt{xy}$.

Ta có:

$$x + y \geq 2\sqrt{xy}$$

$$(\sqrt{x})^2 + (\sqrt{y})^2 - 2\sqrt{xy} \geq 0$$

$$(\sqrt{x} - \sqrt{y})^2 \geq 0$$

Ta thấy $(\sqrt{x} - \sqrt{y})^2 \geq 0$ với mọi $x, y > 0$ nên bất đẳng thức được chứng minh.

Dấu "=" xảy ra khi $x = y$.

Áp dụng BĐT Cauchy cho hai số không âm $\sqrt{x}$ và $\frac{4}{\sqrt{x}}$ ta được:

$$\frac{1}{AB} = \frac{(\sqrt{x} + 2)^2}{\sqrt{x}} = \sqrt{x} + 4 + \frac{4}{\sqrt{x}} = 4 + \sqrt{x} + \frac{4}{\sqrt{x}} \geq 4 + 2\sqrt{\sqrt{x} \cdot \frac{4}{\sqrt{x}}} = 8$$

Dấu "=" xảy ra khi $\sqrt{x} = \frac{4}{\sqrt{x}}$ hay $x = 4$.

Vậy GTNN của $\frac{1}{AB}$ là 8 khi $x = 4$.

MATHX
THÍCH HỌC TOÁN